

Från SR 150, Sommaringet den 30 maj 1825 i Staby.

Mål nr. 179.

På sysslans vägnar har Kronolänsmannen P. Blomberg till detta ting instämt Jonas Nilsson Dragman under Drageryd i Högsby socken, med påstående om ansvar för det han den 7 sistlidne mars skall hava uti rusigt tillstånd å Drageryds allmänna byväg våldsamt omkullkastat sin syster Eva Nilsdotter under Drageryd, samt därefter med en så kallad isbill tilldelat henne tvenne svåra köttår, varest hon hittills varit sängliggande sjuk och ännu lider mycket.

Vid upprop härav inställde sig parterna utom Eva Nilsdotter, för vilken hennes man förde talan.

Den senare inlämnade angäendet det överklagade våldsmålet, en så lydande skriftlig berättelse:

Till Lovlige Tingsrättens ödmjukaste anförande.

Emedan jag ännu ej är i stånd att gå, nödgas jag härigenom lämna skriftlig upplysning om förhållandet av den illgärning som min broder Jonas Nilsson på mig utövat.

Den 7-de mars detta år, var jag med min fader, Nils Dragman, gången inom hos Jonas, då han i detsamma kom ifrån Drageryd och började genast gräla på sitt tjänstehjon, änkan Cajsa Jonsdotter.

Jag bad honom då vänligen att icke hålla sådant väsende, föreställande honom huru ogudaktigt det vore.

Han fattade uti en isbill med vänstra handen, grep mig i bröstet med den högra, sägandes "vad vill du", och stötte i detsamma isbillen genom förklädet och kjortelen, djupt ned i det vänstra knäet. Icke nöjd härmed, utdrog han isbillen med högra handen och körde den med häftighet genom kläderna och i vänstra benkalven på mig. Både av förskräckelse och den värk såren förorsakade mig, skulle jag bjuda till att skynda mig därifrån, men orkade ej längre än vid pass ett byssehåll därifrån, då jag föll till jorden och svimmade av den myckna blod som runnit från mig.

I detsamma kom en bonde i Drageryd vid namn Nils Nilsson körande, vilken förbarmade sig över mitt elände och skjutsade mig till min fader.

Sådant är förhållandet och jag har allt sedan denna tiden i obeskrivlig värk, fattigdom och elände måst hållas vid sängen.

Med djup vördnad framhärdar lovlige tingsrätten.

Applehult den 28 maj 1825

Ödmjukaste Tjänarinna
Eva Nilsdotter.

Som upplästes.

Svaranden nekade tillmälet ovilkorligt och ville göra troligt, att Eva Jonsd. efter henne och Dragmans dem emellan uppkomna ordväxling, då hon skulle ut, själv stött emot isbillen som stod i förstugan och senare på gården omkullfallit på yxan och sålunda själv vållat de åkommor som hon själv överklagat. Men åklagaren var med detta genmäle icke nöjd, åberopade att vittnena Apotekare Tesche i Högsby, änkan Cajsa Spri, bönderna Sven Jonsson och Nils Nilsson i Drageryd, Daniel Persson, Nils Jonsson och Jon Jonsson i Lergraven, vilka lämnades ojäviga, svuro sanningseden, varnades och berättade var för sig:

Tesche: att några dagar efter våldsmålet har vittnet synat Eva Nilsd., som då var besvärad med ett ganska djupt köttår i ena knäet, i sned riktning ned åt benet samt ett svårt ehuru mindre djupt sår nedanför i vaden, även i samma riktning, att målsägaren därav ännu är sjuk, fastän vittnet med helande salvor under tiden henne försett och att intetdera av dessa sår efter utseende kunnat tillkomma genom yxa. Ej vidare bekant.

Cajsa Spri: att nämnde dag under ordväxling emellan vittnet och svaranden hemma i denna senares hus har Eva Nilssd. och hennes far ditkommit samt efter i vänlighet utträttat ärende, har emellertid ordväxling mellan svaranden och vittnet fortfor, återvänt hemföre. Dock kom Eva som stannat på gården, tillbaka efter en kort stund och just i det ögonblick svaranden höll på att utkasta vittnet genom dörren.

Vad sedan mera passerade emellan Eva och Jonas Dragman känner inte vittnet, som allenast på något avstånd såg svaranden fasthålla målsägaren med högra handen och en isbill i den vänstra, utan att likväl på något sätt, så vitt vittnet kunde urskilja henne därmed ofreda.

I fortsättningen skyndade Eva därifrån och omkullföll över en huggbänk, var- över fanns en yxa liggande, dock steg hon genast upp och fortsatte sin väg skyndsamt hemföre, utan att yttra det ringaste. På vad sätt Eva blev sårad är vittnet obekant, likasom vittnet någon ytterligare upplysning häruti ej med- dela kan.

Sven Jonsson: att samma dag som Eva Nilssd. efter berättelse skulle blivit misshandlad av svaranden, har vittnet hos denne varit innevistande, då hon och hennes fader ditkommo, men som vittnet i enskilda göromål från dem bortgick, så kan han följaktligen ej lämna närmare besked om vad som därefter dem emellan föreföll, dock varseblev vittnet blodspår när han något senare på dagen återvände hem, några bössehåll från sväränd.boning på vägen till Eva Nilssd. och hennes fader Nils Dragmans i Drageryds hemvist.

Nils Nilsson: att även han var innevistandes hos svaranden när Eva Nilssd. och hennes fader nämnde dag ditkommo, men bortgick likväl före Eva därifrån, vilken sedermera efter en kort stund springande upphant vittnet, som då å henne varseblev tvenne grova köttår å ena knäet och i vaden, av vilka intet- dera tyktes vara yxhugg. Bägge såren blödde mycket och vittnet skjutsade henne hem på dess medhavde öker, då hon omtalade, att Jonas Dragman desse å- kommor henne tillfogat. Något längre fram på aftonen träffade vittnet ånyo svaranden, som på vittnets föreställning att så illa hantetat systemen endast svarade, efter vad vittnet nu vill minnas, månne det eller har jag det.

Daniel Persson: att då Nils Nilsson berörde dag hemförde Eva Nilssd.runno blodet från såren ymnigt, att hennes fader Nils Dragman några dagar senare för vittnet omtalade att svaranden så illa hanterat systemen och att svaranden själv kort efteråt, även för vittnet berättat, att Eva Nilssd. hos honom blivit illa skadad, dock utan att Jonas Dragman visste huru detta skett. Tilläggande vittnet: att han som synade såren som Eva erhållit fann dem ganska svåra, men efter utseende ej förorsakade genom yxhugg, åtminstone det som var på knäet.

Nils Jonsson: att även han såg Eva Nilssd. då hon av Nils Nilsson hemfördes, att hon då var illa nedblödd och att på vägen emellan svarandens och Nils Dragmans hemvist syntes blod på marken på tvenne ställen.

Jon Jonsson: att de sår som Eva vid nämnde tillfälle voro ganska svåra, det ena synbart av en isbill, att hon då genast klagade över Jonas Dragman, som de- samma skall vållat, att hon därav ännu är sjuk samt att Eva Nilssd. städse varit känd för en stilla och fridsam människa, ett intygande varuti övriga vittnen också instämde.

Dessa berättelser upplästes och erkändes, anhängande vittnena om ersättning endast i fall denna skyldighet skulle komma att drabba svaranden Jonas Drag- man.

Målsägaren och åklagaren yrkade att svaranden måtte fällas till ansvar på den gärning som förekommit, men denne senare fortsatte sitt nekande hårdnackat och påstod befrielse alldeles.

Sedan det var upplyst, att Jonas Nilsson Dragman för några år tillbaka här vid Häradsrätten blivit dömd för tjuvnad, vilken bestraffning han också undergått, ehuru böterna blivit med penningar erlagda, så var något vidare ej att anteckna.

UTSLAG av sagt den 13 juni 1825.

Ehuru svaranden Jonas Nilsson Dragma genom den förekomna bevisningen i detta målet är med svåra skäl graverad, att hava den i stämningen omnämde dag ofredat sin syster Eva Nilsdotter och henne tillfogat de tvenne djupa köttår varmed hon då funnits besvärad, likväl och enär han tillmälet o- vilkorligt förnekat samt edgång härutinnan honom såsom vanfrejdad ej anför- tros får, måste Häradsrättens förklara det han Jonas Dragma icke eller nu kan åt saken fällas i detta mål.